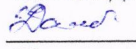
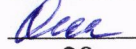

Министерство просвещения Российской Федерации
Министерство образования Республики Тыва
МКУ Управления образования администрации Тандинского кожууна РТ
МБОУ СОШ с.Бай-Хаак Тандинского кожууна Республики Тыва

668310, с. Бай-Хаак, ул. Советская, д. 88, тел./факс 839437)2-12-44
E-mail: tyva_shcool_68@mail.ru

«Рассмотрено»
на заседании ШМО
 Дамба У.М.
Протокол №1
от «28» августа 2023 г

«Согласовано»
Заместитель по УВР
 Оюн Р.Т.
от «28» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по предмету родная (тувинская) литература, 5 «б» класс.
Программа разработана на основе учебной программы « Родная (тувинская) литература. Примерные программы. 5-9, 10-11 классы»

Авторы: к.п.н Е.Т. Чамзырын (5-7 классы); М.А.Кужугет (8-9 классы); Л.Х.Ооржак (10-11 классы). Кызыл,2017 г.

Уровень образования: основное общее образование

Количество часов: в неделю 2 часа, в год 68 часов

Уровень обучения: базовый

Учитель: Оюн Зинаида Овеш-ооловна

Категория - высшая

с. Бай-Хаак,2023 г.

**«Тыва аас чогаалы болгаш литература» курузун (эртемин) өөрөткенинин түңнелинде
школалчыларының чедип алган турар ужурулуг чүүлдери: (5-9 класстар)**

Сагыш-сеткил делегейин хевирлээринге хөй талалыг салдарлыг төрөөн (тыва) чогаал эртемин өске эртемнер-биле холбаштырып өөрөдери үстүнде салдынган сорулганы чедип алырынга дээштиг. Төрөөн (тыва) чогаал эртемин өөрөнгенинин түңнелдери предметтиг, метапредметтиг база бот-тускайлаң бооп илерээр.

Бот-тускайлаң түңнелдер төрөөн дылынга, черинге, бойдузунга ынак, хумагалыг; хамааты бот-медерели бедик, ада-чурт төөгүзүн, культуразын үнелеп билир; номчулгага сонуургалдыг, чогаадыкчы ёзу-биле боданып шыдаар; өг-бүле, хөй-ниити база күрүне чергелиг хоойлу-дүрүмнү сагып чоруур, сагыш-сеткили байлак, мөзү-бүдүжү чараш, эптиг-чөптүг аажы-чаңныг кижинин хевирлеттингенин база төрөөн (тыва) чогаалга өөрөнгөн билиинин деңнелин илередир.

Предметтиг түңнелдер төрөөн (тыва) чогаалга өөрөнгөн бүгү теориялыг билиглери (чечен чогаалдың аймаан, жанрын, хевирин, ооң бижиттинген төөгүзүн, композициязының тургузуун, дылының уран чурумалдыг аргаларын дээш о.ө.) шингээткенин, уран чүүлдүн янзы-бүрү хевирлери-биле чогаалдың идеязын деңнеп, ханы сайгарып билир, чогаадыкчы арга-шинээ бедик номчукчунун хевирлеттингенинин түңнелин илередир; аас болгаш бижимел чугаазы сайзырангай, чугааның байдалынга дүүштүр бодалдарын тода илередип шыдаар арга-шинээн тодарадыр.

Метапредметтиг түңнелдер билиг шингээдиринин бот-хуу ажил-чорудулгазын углап-баштап, аайлап билир, ниитилелге бодун шын алдынып, бодунуң туружун, үзел-бодалын камгалап билир, өөрөдилгени төрөөн (тыва) чогаал эртеминден дашкаар шингээдип өөрөнгенин, тыва литератураның укталган дөстөрүн болгаш ооң төөгүзүнүн үе-чадаларының онзагай демдектерин, чогаал сайгарылгазын улустуң аас чогаалы, эрте-бурунгу түрк бижиктин тураскаалдары, төөгү, география дээш оон-даа өске эртемнер-биле сырый харылзаалыын тодарадып, бүгү эртемнерни чергелештир шингээдип өөрөнир арга, мергежилдерни билерин тодарадыр.

ЭРТЕМНИҢ КОЛ УТКАЗЫ

5 КЛАСС (68 шак)

Улустуң аас чогаалы

Тоолдар. Дириг амытаннар дугайында тоолдар: «Чеди иелиг Чес-Мыйыс», «Кускун биле үгү».

Хуулгаазын тоолдар: «Тос оолдуг Доктагана кадай».

Анаа тоолдар: «Чаңгыс ой аъттыг үш алышкы», «Балыкчы Багай- оол».

Фольклор. Үлегер домактар болгаш чечен сөстөр. Тывызык.

Авторлуг тоолдар.

Кудажы К-Э. К. «Кым эң ажыктыгыл?».

Сюрюн-оол С. С. «Карактар дугайында маргылдаа».

Чулдум Ч. М. «Тарааның тывылганы».

Эргеп М. С. «Хек чүге ыраажы болганыл?», «Чартык арбай».

Тыва проза

Куулар Н.Ш. Тоожу «Танаа-Херелдин чуртунда» (шилиттинген эгелер).

Кужугет М. А. Чечен чугаа «Азыранчып чорааш...».

Саган-оол О. К. Чечен чугаа «Эжишкилер».

Сарыг-оол С.А. “Эдер амытаннар” (тоожудан эге).

Сувакпит О. О. Чечен чугаа «Аът чарыжы».

Суван Ш. М. Тоожу «Хүн-Херелден аалчылар», чечен чугаа «Кара-Баштыг».

Сюрюн-оол С. С. Чечен чугаа «Ус-кушкаш».

Өлчей-оол М.К. “Тергелиг аът” (“Хөөрээрнин чугаалары” деп номдан).

Чадамба Л. Б. Тоожу «Аян-чорук» (шилиттинген эгелер).

Эргеп М. С. Тоожу «Өдүгенде чайлаг» (шилиттинген эгелер).

Тыва поэзия

Иргит Л. Х. Басня «Теве».

Кюнзегеш Ю. Ш. Шүлүк «Сиген шөлүнге», «Эзимнерниң ыры».

Лудуп Р. Д. Шүлүк «Таваар, маажым бадып келгеш...».

Пюрбю С. Б. Шүлүк «Ынак Тывам».

Серен С. С. Басня «Ном биле Портфель».

Сарыг-оол С. А. Шүлүк «Ном», «Маадыр Чүргүй-оол».

Сувакпит О. О. Шүлүк «Россияга алдар», «Кечил-оолдуң солдаттары»; басня «Арзылаң биле Пар».

Үержаа А. (А. Ү. Күжүгет). Шүлүк «Ие дылым».

Тыва драматургия

Донгак Э. Л. Шии «Буянныг амытаннар».

Россия чоннарының литературазы. Делегей литературазы. Леонардо да Винчи. Притчалар. «Итпиктер болгаш оларның оолдары», «Пеликан».

Муса Джалиль. Шүлүк «Укчугаштар».

Санги В. М. Тулаага ужуражышкын («Баштайгы олча» / «Время добычи» деп номдан).

Литература теориязы

Деңнелге. Улустуң аас чогаалы. Тоолдар. Эпитет. Үлегер домактар болгаш чечен сөстөр. Тывызыктар. Пейзаж.

Авторлуг тоолдар. Диригжидилге. Басня.

Шээжилээр чогаалдар

Кюнзегеш Ю. Ш. «Сиген шөлүнде». Сарыг-оол С. А. «Ном». Сувакпит О. О. Басня «Арзылаң биле пар»

шүлүк «Россияга алдар». Үержаа А. Шүлүк «Ие дылым».

5-ки класска чогаал өөредириниң шактарының хуваалдазы. Шупту-68 шак, ооң иштинде:

1.	Чечен чогаалдарны номчуур болгаш сайгарарыңга	<i>55ш</i>
2.	Класстан дашкаар номчулгага	<i>4</i>
3.	Чугаа сайзырадылгазыңга	<i>3</i>
4.	Чогаал теориязы	<i>6</i>

5-ки класска төрөөн чогаал кичээлдерин чорударының календарь-тематиктиг планы

№	№ эгелер аайы-биле	Кичээлдерниң темалары	Өөреникчилерниң кылыр ажил-чорудулгазының кол хевирлери	Шагы	Хуусаазы			
					План аайы-биле	Эрттирген үези	Немелде тайылбыр	Онаалга
1	1.	Кирилде кичээл: «Ном – силерниң өңнүүнер» Степан Сарыг-оол «Ном»	Ном кылырының дугайында медээлер-биле таныжылга (автор, чурукчу, редактор, корректор болгаш оон өске). Өөредиглиг диалогка киржири: «Кижиниң бүрүзүнүн амыдыралында чечен чогаалдың салдары».	1	7.09			Кыска чогаадыг «Ном-өңнүүвүс»
2	2.	Юрий Кюнзегеш «Сиген шөлүндө» Ч.Т. Деңнелге дугайында	Шүлүктү аянның номчууру. Коллективтиг ажил: чогаалдың тема болгаш кол бодалы. Номчаан чүүлдүн ниити сайгарылгазы, бодунун хуу бодалын чугаалаары. Словарь-биле ажил. Сөстөрниң уткаларын тайылбырлаары: колхоз, колхозчу, бригада болгаш оон өске. Ийилеп ажилдаары: дылдың чурумалдыг аргаларын	1	7.09			Шээжилээр

			илередири: деңнелге. Сөзүглелде дылдың чурумалдыг аргаларын тодарадыры.					
3	3.	С.А. Сарыг-оол « Эдер амытаннар»	Көшкүн тыва чоннуң чаңчылчаан амыдыралының онзагайының дугайында ниити чугааны чорудары. Ийилеп ажылдаары: чогаалчының чогаадыкчы ажыл-чорудулгазында көшкүн тыва чоннуң амыдыралын барымдаалыг чуруттунганын деңнээри. Чогаалдың аас чогаалы-биле холбаазын илередири. Бөлүктөп ажылдаары: чогаалдың тема болгаш идеязын тодарадыры. Чогаал маадырларының омур-хевирлеринин онзагайын тодарадыры. Ниити ажыл: бойдус чурумалынга даянып, маадырның иштики делегейин тодарадып бижири. Сөзүглелде дылдың чурумалдыг аргаларын тып, оларның сөзүглелге ужур-дузазын тодарадыры.	1	14.09			№3, ар.13
Эгээрттинмес эртине-байлак – аас чогаалы								
4	1.	Ч.Т. Тыва улустуң аас чогаалы.	Улустуң аас чогаалыда көдүрттүнгөн мөзү-шынар айтырыын бодунуң көрүжү-биле тайылбырлап билири. Ниити ажыл: улустуң аас чогаалының жанр талазы-биле онзагайын сайгарар. Улустуң аас чогаалының дылының онзагайын тодарадыр. Ийилеп ажылдаары: улустуң аас чогаалының кижизидикчи салдарын айтып, тайылбырлыг сайгарылганы кылыр.	1	14.09			№6, ар.16
5.	2.	Ч.Т.Тоолдар.	Тоол маадырларынга характеристика бээри база оларның аажы- чаңын үнелээри. Башкының айтырыгларынга харыылаары.	1	21.09			№5, ар 19
6.	3.	Хуулгаазын тоолдар. «Тос оолдуг Доктагана кадай»	Хуулгаазын тоолдарның онзагай талаларын тодарадырып билер. Номчаан тоолунуң утказын дыңнакчыга чедимчелиг дамчыдыр. Бөлүктөп ажылдаары: тоолдуң тема болгаш сюжедин тодарадып билири. Тоолдарның сюжеттиг шыйыын тодарадыры.	1	21.09			№2,5.Ар.27

			Хуулгаазын тоолдарның угаап боданырын сайзырадырынга, ыдыктарга хамаарыштыр кижиниң хамаарылгазын тодарадыр. Тоолдарның өөредиглиг утказы дугайында чугаа чорудар.					
7.	4.	Тоол. «Балыкчы Багай-оол»	Анаа (амыдыралчы) тоолдарның онзагайын тодарадып билири. Номчаан тоолунуң дугайында чугаа чорудар. Анаа (амыдыралчы) тоолдарда кижиниң эки аажы-чаңын: эвилең-ээлдек болурун, эп- найыралдыг, чөптүг болурун тодарадып билир.	1	28.09			№7,ap.33
8.	5.	Тоол «Чаңгыс ой аъттыг үш алышкы»	Ниити ажылдаары: тоолдарның идеязын тодарадыры. Маадырларның мөзү-шынарынга характеристика бээри. Номчаан чогаалдарын сайгарары (деннээр)	1	28.09			№4,ap.37
9.	6.	Дириг амытаннар дугайында тоолдар. «Чеди иелиг Чес-Мыйыс» «Кускун биле Үгү». <i>Литература теориязы:: эпитет</i>	Тоолда чырыттынган чаагай сеткилди илередирип билир. Ниити ажыл: тоолдарның дылының онзагайын тып, оларның чогаалга салдарын тодарадыр. Таблица-биле ажыл: дириг амытаннар дугайында болгаш анаа (амыдыралчы) тоолдарны ылгаар. Тоолдарның идея-тематиктиг угланыышкынын, кижизидикчи ужур- уткалыын, үнезин, номчукчуга салдарын тодарадыр Ийилеп ажылаары: маадырларның омур-хевирлерин тургузуп, ылгап билир. Бот-тускайлаң ажылдаары: тоолдарда дылдарның чурумалдыг аргаларының салдарын тодарадып, сайгарып билири. Бөлүглежиң ажылдаары: номчаан чогаалынга хамаарыштыр диалог чугаага киржиң ажылдап билири.	1	5.10			№ 5, ap.39; № 4, ap.41;№ 4, ap.42
10.	7.	Леонардо да Винчи « Итпиктер болгаш оларның оолдары. «Пеликан»	Кижилерниң таарымча чок аажы-чаңы, ооң кижиге херек чок салдарының дугайында Леонардо да Винчиниң чогаадыкчы өнчүзү – мерген чугаалары-биле таныжары. Мерген чугааларда (притчаларда) авторнуң туружун тодарадыры. “Бак сагыштын долузун” дириг амытаннар	1	5.10			№6,ap.43; №8,ap 45

			чижээнге илередип тайылбырлаары. Көшкүн чоннарның мерген бодалдарын (ниити болгаш тускайлаң онзагай талаларын) деңнээри. Ниити ажылдаары: бурят болгаш тыва чоннарның аас чогаалын деңнеп сайгарар.					
11.	8.	Ч.Т. Үлегер домактар болгаш чечен сөстөр дугайында билиг.	Үлегер домактар болгаш чечен сөстөрде мерген бодалдарның утказын тодарадыр. Үлегер домактарны шээжи-биле чугаалааар Үлегер домактарны, тывызыктарны номчууру. Оларны өөренири болгаш шээжи-биле чугаалаары. Аас болгаш бижимел чугаага үлегер домактар болгаш чечен сөстөрнүң ылгалын тодарадыр.	1	12.10			№6,8, ар.52
12.	9.	Ч.Т. Аас чогаалының биче хевирлери. Триада	Аас чогаалының биче хевирлери. Триада дугайында билигни алыр.	1	12.10			№3, ар.54
13.	10.	Тывызыктар. Ч.Т. Тывызыктар дугайында билиг.	Тывызыктарны номчууру болгаш тывары. Тывызыктарны үлегер домактар болгаш чечен сөстөр-биле деңнээри, ниити чүүлдешкек чүүлдерин тывар	1	19.10			№4, ар.60
14.	11.	Класстан дашкаар номчулга. Тыва улустуң тывызыктары	Уругларның номчулгага сонургалын оттурар, сайгарылгазын чорудар	1	19.10			№ 6, ар.60
Аас чогаалындан ужукталгаш...								
15.	1.	Кызыл-Эник Кудажы «Кым эң ажыктыгыл?»	Тоолду тодаргай эдерти чугаалап билири, шилилгелиг эдерти чугаалап, оларның сургаалдыг утказын тодарадып билири. Сөзүглелдин утказынга, маадырларның хөделиишкиннеринге даянып, бодунуң бодалын,	1	26.10			№14, ар.69

			хамаарылгазын илередип билири. Айтырыгларга долу аас болгаш бижимел харыылаары. Рольдап аянынг номчулга.					
16.	2.	Монгуш Эргеп «Чартык арбай»	Тоолда мөзү-шынар темазын болгаш ооң кижизидикчи салдарын илередип, сайгарып билир. Чогаал маадырларынга деңнелгелиг характеристиканы, маадырларнын хөделиишкиннеринге тус-тус үнелелди бээр. Чогаалды аянынг номчууру.	1	26.10			№9,10, ар.71
17.	3.	С.Сүрүң-оол «Карактар дугайында маргылдаа»	Тоолдуң сайгарылгазынга идепкейлиг киржир. Тодаргай кылдыр эдерти чугаалаары. Ниити ажылдаары: тоолдуң темазын, ооң кижизидикчи салдарын тодарадыр. Бөлүктөп ажылдаары: маадырларны деңнеп сайгарары. Оларнуң хөделиишкиннеринге үнелел бээр.	1	9.11			№ 5, ар.74
18.	4.	Чап Чулдум «Тарааның тывылганы»	Тоолдуң сайгарылгазынга идепкейлиг киржир. Тодаргай кылдыр эдерти чугаалаары. Ниити ажылдаары: тоолдуң темазын, ооң кижизидикчи салдарын тодарадыр.	1	9.11			№5, ар 76
19.	5.	Монгуш Эреп «Хек чүгө ыраажы болганыл?»	Бойдуска (хектин эдеринге) хамаарыштыр улусчу даап бодаашкынынын онзагайы, бодунуң хамаарылгазын илередип билири. Маадырларга характеристика бээри.	1	16.11			Хек дугайында презентация
20.	6.	Ч.Т. Авторлуг тоолдар.	Авторлуг тоолдар дугайында билигни шингээдир.	1	16.11			Ар.77
21.	7.	Класстан дашкаар номчулга. С.Сүрүң-оол «Хунажык»	Уругларнын номчулгага сонургалын оттурар, сайгарылгазын чорудар	1	23.11			Номчуур, айтырыгларга харыы
22.	8.	О.Сувакпит «Арзылан биле»	Баснянын кол идеязын тодарадыр. Дириг амытаннарнын овор- хевирлерин илередири. Шээжи-биле чугаалаары.	1	23.11			Шээжилээр

		пар». Ч.Т. Басня дугайында билиг.						
23	9.	Салчак Серен «Ном биле Портфель»	Кижиниң мегелээр, бот тогдунар, алдар-макталга туралыг, турамык аажы-чаңының дугайында чугаага киржир. Дылдың чурумалдыг аргаларының ажыглалында басняның идеязының кииргенин тодарадыр.	1	30.11			Шээжилээр
24	10.	И.Крылов «Каарган болгаш дилги» Ч.Т. Диригжидилге дугайында билиг.	Тыва чогаалчылар С. Сарыг-оолдун, Л. Чадамбаның, И. Медээчиниң очулдурганы орус баснялар-биле таныжылга. Басняны рольдап аянның номчууру.	1	30.11			№ 7, ар82; №2, ар.83
25	11.	Класстан дашкаар номчулга. И. Крылов « Куу, Рак болгаш Шортан»	Уругларның номчулгага сонургалын оттурар, сайгарылгазын чорудар	1	7.12			Чуруктар чуруур
26	12.	Лидия Иргит «Теве»	Лидия Иргиттиң чогаалдары-биле таныжылга, өөредиглиг, каттырынчыг уткалыг салдарын тодарадыр. Сөзүглелден диригжидилгени тып, чечен чогаалга оларның уjur- дузазын илередир. Авторнун туружунун дылдың чурумалдыг аргаларын ажыглаанындан тодарап кээрин илередир. Басняны рольдап аянның номчууру.	1	7.12			Теве дугайында дыңнадыг белеткээр, чурук чуруур
Чаштар делегейиниң көрүнчүү								
27	1.	Л. Чадамба «Аян-чорук» (тоожудан үзүндү)	Уруглар чогаалчызы Л. Б. Чадамбаның намдары-биле таныжылга. Чогаалдың уран-чеченин, чаштар делегейин таныштырар талазы- биле бижиттинген аянының онзагайын тодарадыр. План ёзугаар азы шилилгелиг эдерти чугаалаары.	1	14.12			Ар.85-97, номчуур; айтырылгарга харыылаар

28.	2.	Л.Чадамба «Аян-чорук» (тоожудан үзүндү)	Ниити ажылдаары: улустун аас чогаалын ажыглаанын база оларның тема, кол идея илередиринге салдарын илередип билир.	1	14.12			№ 14, ар.98
29.	3.	Л.Чадамба «Аян-чорук» (тоожудан үзүндү)	Бөлүктөп ажылдаары: чогаал маадырларынга, кол болгаш ийиги чергениң маадырларынга тус-тус овор-хевирлерге үнелел бээри Чогаалды аянный номчууру.	1	21.12			№ 18, ар.19
30.	4.	Ө. Монгуш «Тергелиг аът»	План ёзугаар азы шилилгелиг эдерти чугаалаары. План тургузары.	1	21.12			№ 3, ар.100
31.	5.	Олег Саган-оол «Эжишкилер».	Чечен чугааның идея, темазын тодарадыр, кижилер аразында найыралдыг болурунун эки салдарлыын тайылбырлаар. Төмүр болгаш Маадырның овор-хевиринге деннелгелиг характеристика бээр.	1	28.12			№ 8, ар.103
32.	6.	Ч.С. Чогаадыг «Маадыр- ёзулуг эш»	Харылзаалыг чугаазын сайзырадыр	1	28.12			Чедир бижиир
33.	7.	Ч.Т. Пейзаж дугайында билиг	Пейзаж – бойдус чурумалы, чогаалда уран арга дээрзин шингээдип, ук терминниң утказынга дүүштүр сайгарарылга кылып билири	1	11.01			№ 3, ар.105
34.	8.	Олег Сувакпит «Аът чарыжы». Тыва кижиниң аътка хамаарылгазы.	«Аът чарыжы» деп чогаалдың темазын, кол маадырның аажы- чаңының онзагай ылгавыр талаларын тодарадып билир. Бичии аът мунукчузунун психологтук байдалын илередир: оон шимчээшкини, бодунга бүзүрелдиг аажы-чаңы. Кижиниң мурнунга тургустунуп кээр берге байдалдарны көрүп, ажып эртип турар бичии маадырның аажы-чаңында илереп кээр онзагай талаларын хайгаарап билир. Чогаал үзүндүлерин меделердиг номчуп база эдерти чугаалап билир. Айтырыгларга харыылаар.	1	11.01			№ 5,8.Ар 108

35.	9.	Монгуш Эргеп «Өдүгенде чайлаг». Тожу чонунуң амыдыралын чурааны.	«Өдүгенде чайлаг» деп чогаалдың темазын тодарадыр. Тожунуң бойдус чурумалы болгаш дириг амытаннарың овур-хевири тодарадыр билир.	1	18.01			Ар.108-124 номчуур; №3, ар.124
36.	10.	Монгуш Эргеп «Өдүгенде чайлаг». Иви малды ажаарының онзагайы.	Аянның номчулга. Номчааның сайгарары. Чогаал үзүндүлерин медреселдиг номчуп база эдерти чугаалап билири.	1	18.01			Иви дугайындак чогаадыкчы ажыл
37.	11.	Монгуш Эргеп«Өдүгенде чайлаг». Найырал темазы.	Тожу чонунуң диалектизиниң онзагайын аас-биле сайгарып билир	1	25.01			№13, ар.124
38.	12.	Монгуш Эргеп. «Өдүгенде чайлаг». Ч.С. Уран-чечени.	Чогаадыкчы ажылдаары: чогаалдың дылын сайгарып билир	1	25.01			Сөзүглел- биле ажыл
39.	13.	Ч. С. Чогаадыг «Мээң сонуургаан эзем»	Харылзаалыг чугаазын сайзырадыр билери	1	1.02			Чедир бижиир
40.	14.	Шангыр-оол Суваң «Кара- Баштыг». Кол маадырның омур- хевири.	«Кара-Баштыг» деп чогаалда болушкуннарны болгаш чогаал маадырларының хөделиишкиннерин сайгарып билири.	1	1.02			Ар.124-128, номчуур
41.	15.	Шангыр-оол Суван «Кара- Баштыг». Уран- чечени	Чогаалдың уран-чеченин сайгарып билери	1	8.02			№9, ар 128
42.	16.	Роман Лудуп	Шүлүктүң дылының уран-чеченинге даянып, теманы	1	8.02			№4, ар.130

		«Таваар маажым бадып келгеш»	илереди билир. Ниити ажылдаары: кулунчактың омур-хевири чуранын тайылбырлар. Шүлүктүң дылының, бижиттинген аянын, кол бодалды илереткениниң онзагайын тодарадыр.					
Хуулгаазыннар делегейи.								
43.	1.	Шаңгыр-оол Суван «Хүн - Херелден аалчылар»	Тоожуда уругларның омур-хевири тус-тус үнелеп демдеглээр. Ниити ажылдаары: Тоожукчунуң омур-хевири сайгарар. Аянның номчулга. Номчаан үзүндү даалга ёзугаар эдerti чугаалары	1	15.02			Ар.131-150; №8, ар.136
44	2.	Шаңгыр-оол Суван «Хун- Херелден аалчылар»	Фантастиктиг чогаалдың онзагайын тодарадыр. Чогаадып каан болгаш фантастиктиг аргаларның чогаалдың онзагайын тодарадыр, теманы ажыдарыңга салдарын тодарадыр.	1	15.02			Айтырыглар, ар 144
45	3.	Шаңгыр-оол Суван «Хун- Херелден аалчылар»	Ниити ажылдаары: чогаалда фантастиканың аргаларын киригин дилеп тывар, тодарадып билир. Маадырларның аажы-чаңыңга үнелел кылып билир. Аянның номчулга. Чогаалды сайгарары: чогаал маадырларының тоол ораныңга чорумалдарының дугайында план ёзугаар азы кыска эдerti чугаалап, сайгарып билир.	1	22.02			№7, ар.150
46	4.	Николай Куулар «Танаа-Херелдиң чуртунда»	Ниити ажылдаары: чогаалда фантастиканың аргаларын киригин дилеп тывар, тодарадып билир.	1	22.02			Ар.151-172, номчуур; № 5, ар.160
47.	5.	Николай Куулар «Танаа-Херелдиң чуртунда»	Маадырларның аажы-чаңыңга үнелел кылып билир. Аянның номчулга.	1	29.02			№ 12, ар.161
48.	6.	Николай Куулар «Танаа-Херелдиң чуртунда»	Чогаалды сайгарары: чогаал маадырларының тоол ораныңга чорумалдарының дугайында план ёзугаар азы кыска эдerti	1	29.02			№9, ар.161
49.	7.	Эдуард Донгак «Буянның араатаннар»	Буянның мөзү-шынарлыг болурунуң дугайында өөредиглиг чугааны чорудар: эвилең-ээлдек болгаш сагыш човаачал аажы- чаң, каржы чорукту эвилең аажы-чаңның ажып тиилээри дээш оон-даа өске. Буянның чоруурунуң үнезин	1	7.03			Ар.173-190, номчуур

			сайгарып билири. Шииниң маадырларының омур-хевиринге үнелел бээр. Рольдап аянныг номчулга. Номчаанын сайгарары.					
50.	8.	Эдуард Донгак «Буянныг араатаннар»	Шииниң дылының онзагайын тодарадыр. “Кижиги болгаш бойдус” деп теманы ажытканының онзагайын тодарадыр.	1	7.03			№14, арю191
Ыдыктарым								
51.	1.	С. Пюрбю « Ынак Тывам»	Ниити ажылдаары: шүлүктүң темазын болгаш идеязын тодарадыр. Шүлүкте дылдың чурумалдыг аргаларын тывар, оларның идея тодарадырынга салдарын тодарадыр. Аянныг номчулга.	1	14.03			№ 8,9,ар.194
52.	2.	О Сувакпит « Россияга алдар»	Шүлүктүң тургузуунун онзагайын илередип билир. Төрээн черинге ынакшылды, чоргааралды илередиринге дылдың чурумалдыг аргаларының дээштиг салдарын тодарадып билир. Шээжи-биле аянныг номчулга.	1	14.03			Шээжилээр
э53.	3.	А.Үержаа «Ие дылым»	Төрээн дылды билериниң, ооң кижиниң амыдыралына салдарлыын, үнезиниң дугайында чугаага киржилге. Лириктиг маадырның төрээн дылын камгалап, кадагалаарына хамаарылгазын илередип билир. Ниити ажылдаары: дылдың чурумалдыг аргаларының ажыглалын сайгарып билир. Аянныг номчулга.	1	21.03			Шээжилээр
Тиелелгениң сылдыстары								
54.	1.	Степан Сарыг-оол «Маадыр Чүргүй-оол»	Бөлүктөп ажылдаары: темазын болгаш идеязын тодарадыры. Чогаалдың маадырлары Чүргүй-оол болгаш Иванның омур- хевирлерин көргүскениниң онзагай талаларын илередир. Сөзүглел-биле ажылдап билир: дылдың чурумалдыг аргаларын дилеп тывар.	2	21.03			Шээжилээр

55.	2.	Муса Джалиль « Укчугаштар»	Аянның номчулга.Дайын темазынга хамаарышкан чугаага киржилгези.Чогаалда көдүрттүнгөн мөзү-шынар чидиг айтырыгларын бодунуң билип турары-биле тайылбырлап билир.Бөлүктөп ажылдаары: сөзүглелге дүүштүр айтырыгларга долу харыылаар. Айтырыгларга болгаш чогаалда болуушкуннарга хамаарыштыр бодунуң туружун илередир.	1	4.04			№ 3,4.Ар.201
56.	3.	М.Д. Сундуй « Дайынчылар»	Аянның номчулга.Дайын темазынга хамаарышкан чугаага киржилгези.Уран-чеченин сайгарар	1	4.04			№ 6,7.Ар. 204
57.	4.	О.Сувакпит «Кечил-оолдун солдаттары»	Эки турачылар дугайында чүнү билири.Аянның номчулга.Сайгарылгазы	1	11.04			№5,ар.204
Дириг амытаннар делегейи								
58.	1.	Юрий Кюнзенгеш «Эзимнерниң ыры»	Бөлүктөп ажылдаары: шүлүктүн темазын болгаш идеязын тодарадыры.Ниити ажылдаары: шүлүктүн идеялиг утказын тодарадырынга дылдың чурумалдыг аргаларынын салдарын сайгарып билир. Бойдус камгалалының дугайында чугаага киржири.	1	11.04			№ 11,12, ар.207
59.	2.	К.Аракчаа « Сыын мунупкан»	Сөзүглелдин кол бодалын илередип билири,дылдың чурумалдыг аргаларын дилеп тывары	1	18.04			№5,ар.210
60.	3.	Салим Сүрүң-оол «Ус-Кушкаш»	«Ус-кушкаш» деп чечен чугааның темазын тодарадыр. Чогаалда Ус-кушкаштын омур-хевирин сайгарары, чечен чугааның кижизидилгелиг салдарлыын тодарадыры. Сөзүглелге хамаарышкан айтырыгларга харыылаары.	1	18.04			№7,9.Ар.213
61.	4.	Мария Күжүгет «Азыранчып чораш...»	«Азыранчып чораш...» деп чечен чугааның темазын болгаш идеязын тодарадыры. Калбак чогаалды сайгарып билир. План ёзугаар эдерти чугаалап билир.	1	25.04			Ар.213-219,номчуур
62.	5.	Мария Күжүгет	Кол маадырның аажы-чаңыга үнелелди бээр.	1	25.04			№8,ар.220

		«Азыранчып чорааш...»						
63.	6.	Мария Күжүгет «Азыранчып чорааш...»	Дылдын чурумалдыг аргаларын, чогаалдың бижиттинген онзагайын илередип билир.	1	16.05			№ 12, ар.220
64.	7.	Россия чоннарының литературазы. Владимир Санги «Тулаага ужуражыышкын»	Чечен чугааны номчууру болгаш план ёзугаар эдerti чугаалаары.	1	16.05			№ 6, ар.225
65-66.	1-2.	Хыналда тестилер-биле ажыл	Чыл дургузунда өөренип эрткен чогаалдарын катаптап быжыглаар	2	23.05			Түннел кичээлге белеткенир
67-68.	1-2	Байырлал-кичээл « Тыва төрээн чогаалывыстың оранынче аян-чорук»	Чыл дургузунда өөренип эрткен чогаалдарын катаптап быжыглаар, эң-не шылгараан өөреникчилерге шаңналдарны тыпсыр	2	30.05			Чайгы онаалгалар